

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Ενότητα #7: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΜΑΛΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Διδάσκων: Γουργιώτου Ευθυμία
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα (Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece)***

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Τα παιδιά που εισέρχονται στο νηπιαγωγείο αλλάζουν οι πρώιμες εμπειρίες τους , οι δεξιότητες τους, οι γνώσεις τους , η γλώσσα τους, ο πολιτισμός τους και το υπόβαθρο της οικογένειας.
- Σκοπός είναι να σχεδιάσουμε τη μετάβαση των δραστηριοτήτων του νηπιαγωγείου που αυξάνουν τον αριθμό και την ένταση των συνδέσεων μεταξύ των εταίρων : οικογένεια - σχολείο, το παιδί - το σχολείο , και την κοινότητα - το σχολείο.

IIIIV. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Καθοριστικός
 - Για τους ίδιους
 - Για τα παιδιά
 - Για τους γονείς
 - Για τους εκπαιδευτικούς του δημοτικού

ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

- **Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να:**
 - ✓ Αναθεωρούν τα πιστεύω τους για τη μάθηση και την ανάπτυξη και τον τρόπο με το οποίο τόσο η μάθηση όσο και η ανάπτυξη μπορούν να μεταφραστούν σε προσδοκίες γύρω από την ετοιμότητα του παιδιού να παρακολουθήσει το πρόγραμμα του Δημοτικού.
 - ✓ Αναθεωρήσουν τα προγράμματα σχολικής ετοιμότητας, υπό το φως των αντιλήψεων, κατανοήσεων και προσδοκιών των παιδιών.
 - ✓ Αναπτύξουν προγράμματα μετάβασης σε συνεργασία με άλλους και να αναστοχασθούν πάνω σε ζητήματα σχέσεων και περιβάλλοντος.

ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

- Αποφεύγουν να περιμένουν πολλά από τα παιδιά αλλά περισσότερο από τους γονείς. Καλύτερα να περιμένουμε από τους ενήλικους να κάνουν τις περισσότερες από τις αλλαγές που περιμένουμε από τα παιδιά.
- Σέβονται τα παιδιά όποια και αν είναι, όποιες αντιλήψεις, ικανότητες, γνώσεις κι αν έχουν.
- Αποφεύγουν τις ετικέτες «έτοιμος», «μη έτοιμος». Χαρακτηρισμοί αυτού του είδους δεν προσφέρουν τίποτα, επικεντρώνουν περισσότερο στο παρελθόν και όχι στο μέλλον και στο μαθησιακό δυναμικό του παιδιού.

ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΑ ΝΗΠΙΑ

- Η συνέχεια με τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες τους
- Η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των παιδιών
- Η ανοιχτότητα σε νέες εμπειρίες
- Η ενίσχυση των σχέσεων με τα άλλα παιδιά ή εκπαιδευτικούς
- Η ανάπτυξη εμπιστοσύνης μεταξύ παιδιών και εκπαιδευτικών

ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

- Αύξηση εμπιστοσύνης για την ικανότητα του παιδιού να επιτύχει στο χώρο του Δημοτικού σχολείου.
- Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης της δικής τους ικανότητας να επικοινωνούν με το εκπαιδευτικό προσωπικό και να επηρεάζουν θετικά το εκπαιδευτικό σύστημα
- Μεγαλύτερη αναγνώριση και εκτίμηση για το πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου και γενικότερα της προσχολικής εκπαίδευσης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

- Η μετάβαση στην τυπική εκπαίδευση αποτελεί **ορόσημο γεγονός για εκατομμύρια παιδιά, οικογένειες και εκπαιδευτικούς**
 - Κατά τη διάρκεια της φοίτησης στο νηπιαγωγείο, αναπτύσσονται ικανότητες , κρίσιμες για την επιτυχία και την επίδοση των παιδιών.
 - Τα περιβάλλοντα μάθησης της πρώιμης παιδικής ηλικίας είναι αρκετά διαφορετικά από τις παραδοσιακές ρυθμίσεις των τάξεων του δημοτικού σχολείου.
 - Η παροχή συνέχειας μέσα από δραστηριότητες που γεφυρώνουν το χάσμα μεταξύ σπιτιού, νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου. (Γουργιώτου, 2013)
 - Ολοένα και πιο μεγάλα ποσά των δημοσίων πόρων είναι πλέον αφιερωμένα στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

- Ωστόσο, οι πρακτικές μετάβασης που εφαρμόζονται στα σχολεία, πολλές φορές δεν είναι καλά προσαρμοσμένες στις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών τους

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΣΗΜΕΡΑ

Οι εμπειρίες των παιδιών στο νηπιαγωγείο είναι διαφορετικές από ότι ήταν πριν από μια γενιά.

Γιατί:

- Οι τάξεις των νηπιαγωγείων είναι μεγαλύτερες και ευρύτερες.
- Δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην τυπική εκπαίδευση και στην απόκτηση δεξιοτήτων.
- Τα παιδιά ανεξαρτητοποιούνται από νωρίς .
- Οι γονείς είναι διατεθειμένοι να στέλνουν τα παιδιά τους από μικρή ηλικία στο σχολείο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Ποιες αλλαγές πολιτικής χρειάζονται;

- Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των νηπιαγωγείων και των δημοτικών σχολείων.
- Απαίτηση για σχεδιασμό ομάδων μετάβασης σε διάφορους τομείς που εμπλέκονται στην εκπαίδευση του παιδιού.
- Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ οικογένειας και σχολείου.
- Παροχή υψηλής ποιότητας εμπειριών για παιδιά νηπιαγωγείου.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Τι χρειάζεται να μελετήσουμε;

- Τοποθεσία σχολείου
- Περιβάλλοντα χώρο του νηπιαγωγείου
- Κατάρτιση νηπιαγωγών και δασκάλων

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

1. Get to know each other and share information about our programs. Yes Partially No
2. Work together to implement a formal plan for effective transitions. Yes Partially No
3. Provide accurate and unbiased information about programs. Yes Partially No
4. Respect each other and have an honest acceptance of each other's professional roles. Yes Partially No
5. Periodically visit receiving programs to observe. Yes Partially No
6. Plan joint activities for registration, workshops, and other activities. Yes Partially No
7. Participate on each other's policy advisory committees when possible. Yes Partially No
8. ECP staff assists in screening for kindergarten, as applicable. Yes Partially No
9. Discuss the transfer of specific records to the school while respecting parental rights to privacy. Yes Partially No

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Sample Strategies for Involving Parents in the Transition

We

27. Provide parents with information about the school their child may be attending.	☐ Yes	☐ Partially	☐ No
28. Encourage parents to attend open house/back-to-school night.	☐ Yes	☐ Partially	☐ No
29. Discuss child care options with working parents and provide information and referrals.	☐ Yes	☐ Partially	☐ No
30. Invite kindergarten staff to come to a parents meeting at the ECP to provide an overview of the program and answer questions.	☐ Yes	☐ Partially	☐ No
31. Discuss the transfer of records with parents and provide “release of information” forms.	☐ Yes	☐ Partially	☐ No
32. Create a story about the new school for parents to read to their children.	☐ Yes	☐ Partially	☐ No
33. Introduce parents to others with children attending the same school.	☐ Yes	☐ Partially	☐ No
34. Discuss any changes in services available to parents.	☐ Yes	☐ Partially	☐ No

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΝΣΩΜΑΤΟΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Sample Strategies for Reaching Into the Community

We

35. Participate in community forums on kindergarten transitioning. Yes Partially No

36. Participate in community-wide workshops for pre-K staff. Yes Partially No

37. Organize an annual effort to identify books about being ready for “big school.” Yes Partially No

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Μέρος Α: Αξιολόγηση σύγχρονων πρακτικών

Transition Assessment Worksheet

This three-part worksheet will help the transition team begin thinking about the gaps in the current transition system and focus the needs assessment.

Part A: Assessing Current Practices

Current Practice and Month It Occurs	Target Connection(s) <i>Ex., child to child, school to family, school to school, or school to community</i>	What Works <i>What is most effective about this practice?</i>	What Doesn't Work <i>Where does this practice break down for children, parent(s), teachers, others?</i>	Possible Cause(s) <i>If breakdowns exist, what are some possible reasons for them?</i>	Suggestion(s) <i>What are some suggestions for improving this practice?</i>	Additional Information <i>What might help to confirm the information you've now gathered about this practice? Who else should you talk with? What else would you like to find out?</i>

Rating for Target: Transition Goals for Transition-Related Items

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Μέρος Β: Αξιολόγηση των μη αποτελεσματικών συνδέσεων- σχέσεων.

Transition Assessment Worksheet <i>(Continued)</i>		
Part B: Assessing the Disconnections		
Disconnections <i>List the target connections with no or insufficient transition practices in place.</i>	Suggestions <i>What practices might help strengthen this connection?</i>	Additional Information <i>What might help to confirm your suggestions for improvement? Who else should you talk with? What else would you like to find out?</i>

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Μέρος Γ: Συγκέντρωση πρόσθετων πληροφοριών

Transition Assessment Worksheet (Continued)

Part C: Gathering Additional Information	
Input Groups	
<p>Who can give you the "additional information" you listed in Parts A and B of this worksheet? The input group should include individuals who are best able to provide input on what children, families, and other transition partners experience during transition; to help you understand why current practices might be breaking down; and to offer suggestions for improvement. The input group also should be able to help strengthen currently weak connections.</p> <p>Input groups may include the following:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kindergarten teachers• Head Start representatives• Kindergarten school administrators (e.g., principal, vice principal, curriculum specialist, transition coordinator)• District representatives (e.g., federal program representative, early childhood coordinator, curriculum specialist)• Parents or other family caregivers (e.g., grandparents, guardians)• Private child care professionals (e.g., family child care provider)• Representatives from pre-K initiatives• Elementary school teachers• Guidance counselors• Librarians• Other school personnel (e.g., cafeteria worker, bus driver, janitor, teacher's aide, office staff, safety patrol, art teacher, PE teacher, after-school personnel, migrant coordinator)• Older student• Community representatives (e.g., health care representative, early intervention specialist, mental health professional, social worker, local business representative, local government representative)	<p>List names and titles here (or attach a separate sheet):</p>

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Η σχέση παιδιού με παιδιού θα βοηθήσει στην ομαλή μετάβαση.

Connecting Children to Children Will Help Smooth Transitions

By connecting children to their peers, you are providing another means of supporting transitions for children. Children begin to feel more comfortable in their new environment when they see some familiar faces, both of same-age peers and those peers that are a little older.

Transition Strategy	Month
Ask kindergarten children to prepare a journal about what happens in their room and to share it with preschool classes that will be moving up in the fall.	September
Encourage parents to provide activities that enable their children to make a greater variety of friends than just those that are in their preschool classrooms. These can be sports activities, musical and dance activities, taking their child to the library, going in the local parks, etc.	September
Arrange for elementary school children from different cultures to be "pen pal buddies" with a child that will be entering school the next year from the same cultural background. They can share pictures, stories for the family to read in their home language, and other materials.	October
Have kindergarten children prepare a video about what it is like to be a kindergarten.	November
Create a puppet show about kindergarten. Allow the children to use the puppets to talk about their fears.	January
Invite a kindergarten child who previously attended your program to return to the preschool and talk about what it is like to go to elementary school. He or she could also share any rules that are different from the preschool. If possible, have the child share some examples of class work or photos.	March
Have a system in place for older children to "buddy up" with an incoming kindergarten child. Have the older child write or dictate a note in the spring to the preschooler. They can send notes, photos, drawings, etc. about the school prior to the child coming. Arrange for the older child to be an escort during open house or school visitation. Once the preschooler enters school, allow for some play time between the two children at recess or allow them to eat together. Some schools have "reading buddy" programs that continue the process. The reading buddy can read to the kindergarten child before nap time. This allows non-judgmental oral reading for the older child, and some special one-on-one for the younger child.	March
Take class photos near the end of school to give as goodbye gifts. Mount them on card stock and allow the children to decorate the "frames."	April
When children who do not have English as a first language visit the school, have an older child that speaks the same language show the family around the school and spend some time with the younger child by playing a game or reading him or her a book.	April
Make phone books so that children can keep in contact with their friends from preschool over the summer. Copy name and numbers and have children decorate "phone book" covers. Obtain parental permission to share phone numbers.	May
Have summer playgroup sessions where incoming kindergarteners can meet new friends prior to coming to school. These can be two days on the school playground or "picnics" in the cafeteria.	June

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Σχέση παιδιού-σχολείου.

Connecting Children to Schools Will Help Smooth Transitions
Children feel more connected when their school and preschool experiences are similar.

Transition Strategy	Month
Help children create "Time Capsules" of their preschool experiences. You can use a shoebox or other storage type box. Have the children decorate their boxes and have a label printed out that says "_____ 's Preschool (or Head Start) Treasures." Have the children select favorite things they would like to go in their boxes—videos, photos, favorite drawings, souvenirs, etc. Tell the children to take their boxes home and look back at them when they want to think about preschool.	July or whenever children leave your program
Provide class lists early so that teachers, families, and children can begin to communicate. This list does not need to be considered final, but at least a core group can be assigned to each teacher.	As early as possible
Send a personal note or postcard welcoming each child as soon as your class list is assigned.	As early as possible
Define personal space for each child—a cubby, desk, bin, etc.—that is identified with his or her name or photo. Write an individual note to each child welcoming him or her to school. Place the notes in children's cubbies.	August
Take a Polaroid or digital photo (or take film to a one-hour photo) of everyone on the first day of school and post it along with the children's names, bus numbers, and favorite things to do.	August or September
Hold a "Back to School" pep rally.	August or September
Prepare a <i>Welcome to School</i> or <i>About Our School</i> book. Have photos of all the staff in the book, as well of photos of children as they participate in kindergarten activities. You can send this book to the feeder schools or you can have it available at the beginning of the school year.	August or earlier
Set up an area in your classroom with photos of parents and family. Allow children to "visit" their families throughout the day.	August
Turn the dramatic play area into a kindergarten classroom. If possible, borrow some materials from a local kindergarten to enhance the play experience. Post pictures of children getting on a bus, eating in the cafeteria, visiting the school library, and playing on the playground, in the gym, in the art room, or in different areas of the school.	December
Write a welcome note for each child to be placed in his or her cubby or on their desk on the first day of school.	August or September
Allow for staggered entrance into school. (1/3 come 1 st day, next 1/3 the 2 nd day, and final 1/3 the 3 rd day of school. Last 2 days of the week have all the children come.)	August or September
Define a personal space for each child's belongings labeled with the child's name, photo, or drawing.	August or September
Help children feel comfortable and confident by listening to their fears and concerns and discussing them openly. Share your feelings about change with the children. Let them know that new things are hard for adults, too.	January

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Σχέση οικογένειας- σχολείου.

Connecting Families to Schools Will Help Smooth Transitions

How involved the family is in the child's education makes a big difference in the child's outcomes.

Families and schools benefit from the mutual sharing of information.

Transition Strategy	Month
Make a calendar of special dates to share with families. This can include school holidays, special events, etc.	June
Go on home visits. This lets you get to know the children and their families.	July or as soon as possible
Conduct a family needs assessment. Make initial contact with the family and begin developing a plan for family support.	First two weeks of school
Host a "Back to School" night for incoming kindergarten children and their families. The children can take part in simple activities, tour the school and a school bus, and meet other children who will be attending school there. Parents can meet other parents as well and possibly make connections for carpooling, etc.	August
Consider having a "Staggered Start" of kindergarten where smaller groups of children attend the first day of school. This can be done by having 1/3 of the children for each of the first three days of school and all children on the other two days of the first week. This allows the teacher to have more individual time with each child. The teacher may want to have children come with their parents for the first hour or so. You can also have shorter days as well for the first week.	August
Have a family picnic before school starts or just after school starts.	August or September
Encourage parents to come and share how to operate any adaptive equipment that their child with special needs might require. This could be done before the first day of school so there is enough time to fully educate the teachers and allow some time to practice with the equipment.	August
Encourage parents to volunteer at the elementary school as well as at the early childhood program.	September
Survey parents of children with special needs to find out their opinions on the transition process. Encourage them to provide input on where improvements might be made.	September
Invite future families to attend Fall Festival at your school. Talk to the PTA about providing postage for the invitations.	October
Invite parents of special needs children to present to the local interagency coordinating council about what means of support would most benefit their families and what special transition concerns they are facing.	November
Schools can create learning materials for children to use at home with the parent.	Throughout the year
Provide a wide range of ways to gather information from families about their child with special needs. You can provide questionnaires, audiotapes, or videotapes that allow the families to provide information specific to their child's needs and the best way to address those needs.	January

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Συνδέσεις μεταξύ σχολείων

Connecting Schools to Schools Will Help Smooth Transitions
The connections between schools help children and their families as they transition to elementary school.

Transition Strategy	Month
Host an open house for staff from all child care centers and kindergarten classrooms. Have presentations about what their programs are like. Allow them to get acquainted with one another and to share materials they will be using during the next school year.	August
Make scrapbooks about your school or center and share them with other schools and centers.	August
Have one program (either preschool or elementary) host a “coffee and donuts” morning for program administrators in order to allow time for the programs to discuss ways of meeting the needs of diverse families. They can talk about the transition process and identify ways to improve it.	August
Conduct joint workshops and trainings throughout the year.	September
Plan for joint kindergarten registration days. These can be held at child care centers, Head Start centers, local family resource centers, etc. Preschool staff can assist the kindergarten staff with the registration process.	Ongoing
If there are school or child care newsletters sent out, send a copy to the other schools where you receive children from or send children to. This provides a constant update of activities and builds familiarity with each other’s programs.	Throughout the year
Develop photo albums of staff from each agency and provide copies to each other to help children and adults become familiar with faces they will be seeing.	Ongoing
Arrange for records to be shared between the early childhood setting and the kindergarten setting. This should only be done with written permission from parents. Items to be shared can include developmental checklists, behavior checklists, portfolios of children’s work, etc.	September
Host a joint program meeting between staff at the elementary school and staff at the local preschools. Play a game of “alphabet soup” where acronyms and terminology from different programs are matched.	October
Invite special visitors from the school to come to the preschools—librarian, principal, cafeteria workers, bus drivers, custodians, art teacher, physical education teacher, office workers—and have them conduct an activity with the children that relates to their function at the school.	March
For children that have special needs send the paperwork to the new school in plenty of time for the new teacher to be able to review the contents. You might highlight items that merit particular attention before the first day of school. Follow confidentiality guidelines when sharing information.	April
Design a program that teams up an early intervention teacher, a preschool teacher, and a kindergarten teacher and provides opportunities for joint training.	April
If children are prescreened for kindergarten, plan the screening to be held in conjunction with the preschool. This way, preschool staff can be present during the screening. This can also be done at the preschool site so that children will have a familiar setting for the screening.	May

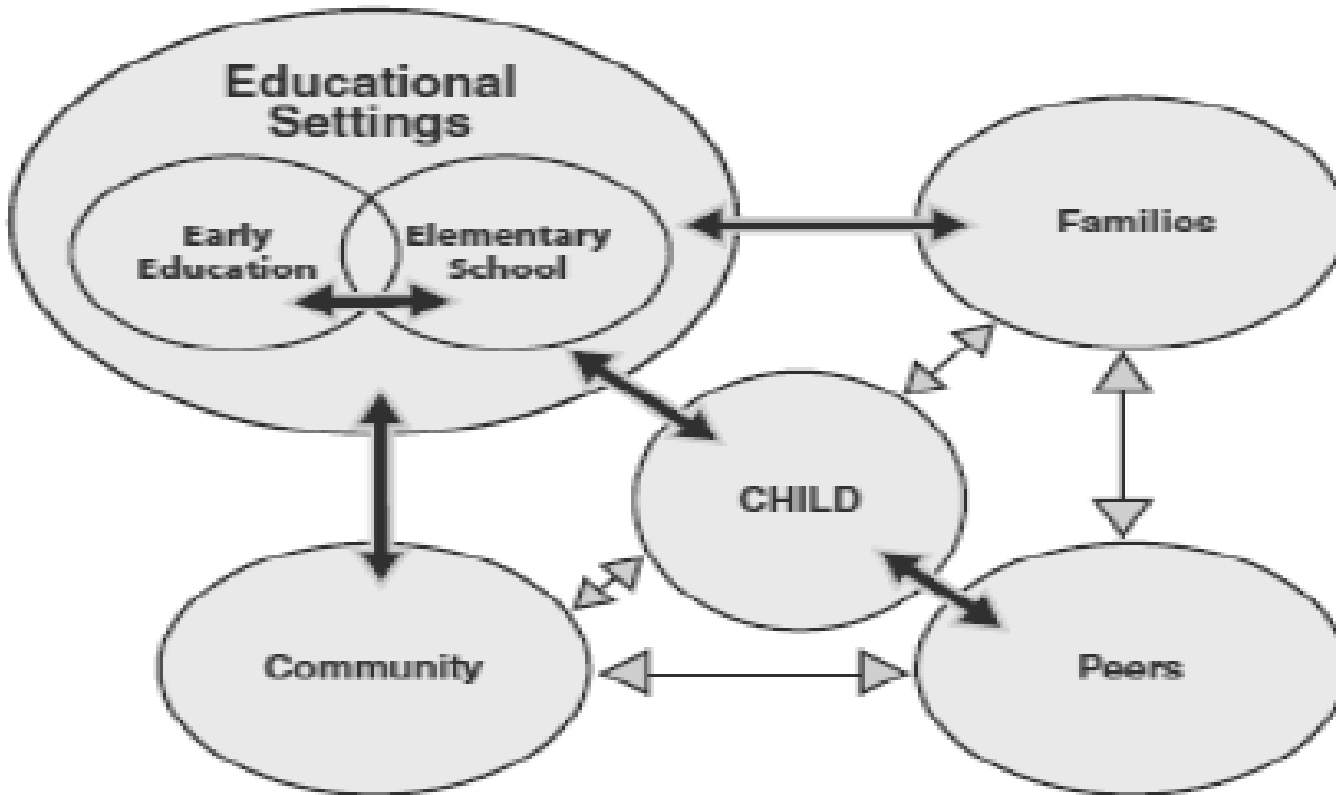
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Η συμβολή της Κοινότητας στα σχολεία.

Connecting Community to Schools Will Help Smooth Transitions
Ongoing collaboration is essential for building strong connections.

Transition Strategy	Month
With a family's permission, have the local paper do a community piece on how one child with special needs transitions into the regular school. Highlight the different community agencies that support this transition, and describe their roles in the transition plan.	August
Sponsor a full-page newspaper ad that lists the names of incoming kindergarteners and welcomes them to school.	September
Host community-wide workshops for kindergarten and preschool staff. Such topics as universal precautions, home visiting, behavior management, chronic illnesses, recognizing stress in children, etc.	Ongoing
Host a resource fair that highlights community services that are available for young children and could be of assistance to the early childhood programs.	September
Have the public library prepare a list of books that will be helpful in preparing children for kindergarten. If possible, arrange for a community volunteer to come and read the books from this list to the children throughout the children's preschool year.	October
Host community forums—half-day to all-day events that are attended by families and all agencies involved in early childhood (health department, social services, schools, child care, family care homes, Head Start, etc.) The purpose is to raise community awareness around transition issues and to promote collaboration to address gaps. The forum can be guided by the following questions: What agencies provide early care and education services to young children and their families? How are community programs that serve young children alike and different? What are our expectations of children and how do these expectations differ? What do we do now as a community to prepare children and families for smooth transitions into kindergarten (including children with and without experience attending preschool, children with and without special needs, children with and without English as their first language)? How can we provide increased continuity of experiences and expectations for all young children and their families? (from Patricia Wesley's <i>Smooth Moves to Kindergarten</i>)	January
Host meetings and meals at local churches and businesses during the weeks before kindergarten registration. Describe the process and provide translations of written materials and interpreters when necessary.	March
Arrange for community-wide health screenings as a part of kindergarten round-up or registration.	April
Make special arrangements for community members to assist families that are non-English speaking. These community members can assist with providing special information and with completing forms.	April
Publish community event calendars.	Annually

ΑΛΛΗΛΟΕΞΑΡΤΩΜΕΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΒΗΜΑ 1: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Προσδιορισμός μιας ηγετικής ομάδας
- Διεξαγωγή εκτίμησης των αναγκών στη μετάβαση
- Θέτουν στόχους
- Διευκόλυνση τακτικών συναντήσεων

ΒΗΜΑ 2: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΙΔΕΩΝ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- **Σύνδεσης Οικογένειας – Σχολείου**
- **Σύνδεσης Παιδιού μεταξύ τους**
- **Σύνδεσης οικογένειας-Σχολείου**
- **Σύνδεση Κοινότητας - σχολείου**

ΒΗΜΑ 3: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Χρονοδιαγράμματα μετάβασης για τις ομάδες των παιδιών και των οικογενειών.
Ενδεχομένως για δύο διαφορετικές ομάδες παιδιών: τα παιδιά που φοιτούν στο νηπιαγωγείο και τα παιδιά που μόλις άρχισαν να φοιτούν στην α' δημοτικού.

ΒΗΜΑ 4: ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΔΙΩΝ

- οι ανάγκες φροντίδας των παιδιών
- η έλλειψη μεταφορικών μέσων
- οι δραστηριότητες απαιτούν εργασία από τους εκπαιδευτικούς κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού
- οι γονείς δεν συμμετέχουν ή δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν
- οι δραστηριότητες απαιτούν πολύ χρόνο και χρήμα

ΒΗΜΑ 5: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

- Η ομάδα σχεδιασμού μετάβασης υιοθετεί μια επιχειρηματική προοπτική για το μάρκετινγκ. Με αυτή την προοπτική μάρκετινγκ, η ομάδα σχεδιασμού της μετάβασης θα αξιοποιήσει την πιο ορατή και πιο εκτεταμένη διαφήμιση που είναι εφικτή.

ΒΗΜΑ 6: ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

Η ομάδα σχεδιασμού της μετάβασης αξιολογεί:

- τις δραστηριότητες που υλοποιούνται
- προσδιορίζει δοσολογίες ή / και ρωγμές στη διαφήμιση των εκδηλώσεων
- οι στρατηγικές τονίζουν την καλή λειτουργία
- προσδιορίζει τις ανάγκες που δεν ικανοποιούνται

Η μελλοντική μετάβαση αναθεωρεί και σχεδιάζει αναλόγως. Αυτή είναι μια συνεχής και δυναμική διαδικασία

ΙΧ. ΣΤΑΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΝΗΠΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Οργάνωση
- Σχεδιασμός
- Εφαρμογή
- Αξιολόγηση Παρουσίαση
- Μετα-αξιολόγηση – παρακολούθηση

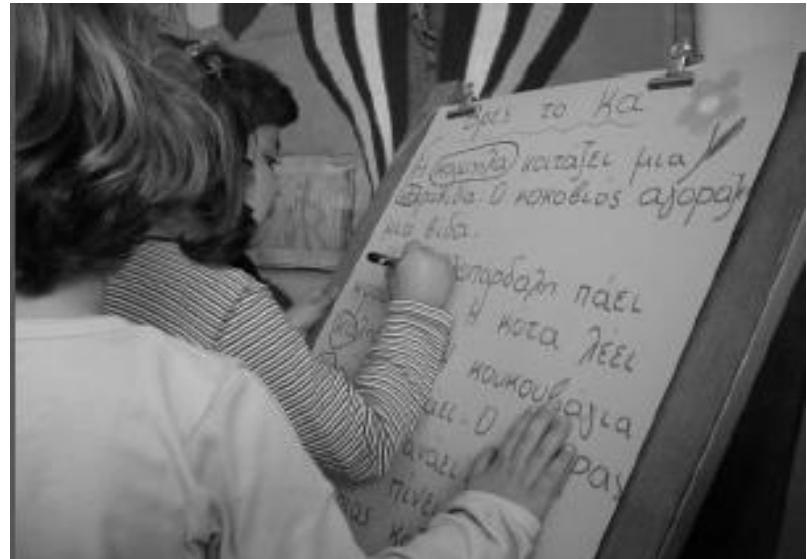

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

- **1.Οργάνωση ομάδας μετάβασης**
 - Τα νήπια, οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί, ο επόπτης ολοήμερου νηπιαγωγείου, τα στελέχη της εκπαίδευσης, η επιστημονική επιτροπή του προγράμματος είναι τα άτομα που εμπλέκονται στο πρόγραμμα και απαρτίζουν την ομάδα μετάβασης.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

- **2.Οργάνωση του σχεδίου εργασίας**
 - Δημιουργία χρονοδιαγράμματος ανάπτυξης της οργάνωσης
 - Αξιολόγηση υπάρχουσας κατάστασης

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- **Ιανουάριο:**

- Αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης (πόσα παιδιά ακολουθούν το πρόγραμμα, υπάρχει κοντά στο νηπιαγωγείο Δημοτ. Σχολείο, υπάρχει η βούληση του διευθυντή/εκπαιδευτικών του δημοτικού για συνεργασία, υπάρχει η βούληση των γονέων;)
- Σύνταξη πίνακα ονομάτων παιδιών που θα μεταβούν την επόμενη σχολική χρονιά στο δημοτικό

- Συνάντηση με τους γονείς-ενημέρωση για το πρόγραμμα - Συμπλήρωση ερωτηματολογίων.
- Κατασκευή πίνακα με τα πιθανά δημοτικά στα οποία θα φοιτήσουν τα παιδιά- Αποστολή πίνακα με τα ονόματα των παιδιών στα πιθανά δημοτικά σχολεία.-Συνάντηση με τους διευθυντές των δημοτικών.

Ιανουάριο προς Φεβρουάριο:

- Παρατήρηση παιδιών - Αρχική αξιολόγηση των δυνατοτήτων τους και των αναγκών τους.
- Σχεδιασμός στρατηγικών

Φεβρουάριο προς Μάρτιο:

- Οργάνωση επισκέψεων στα πιθανά δημοτικά υποδοχής των νηπίων-επίσκεψη - ξενάγηση στους χώρους του σχολείου-κοινή συνάντηση των νηπίων με τους μαθητές της Α' δημοτικού-γνωριμία με τον διευθυντή του σχολείου
- Συζήτηση των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων για κοινό πλαίσιο εργασίας (π.χ. μια θεματική στη Μελέτη Περιβάλλοντος), κοινές δραστηριότητες και ίδια μέθοδο διδασκαλίας (αν και όπου είναι εφικτή).

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

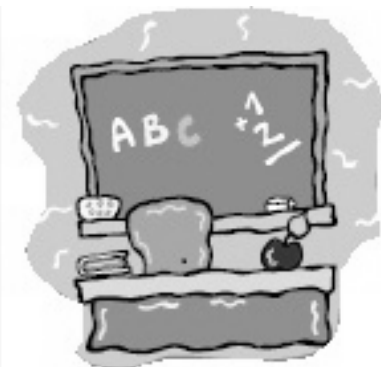
- **Μάρτιο προς Απρίλιο:**
 - Εκπόνηση κοινής θεματικής (ανταλλαγές εργασιών, αλληλογραφία, κλπ.) – Δραστηριότητες μέσα στην τάξη και έξω από την τάξη- Παρακολούθηση από κοινού επισκέψεων, θεαμάτων, εκδρομών, κλπ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

- **Μάιο:**

Δραστηριότητες κλεισίματος: Ενημέρωση ατομικών φακέλων παιδιών-αξιολόγηση αυτών -Ενημέρωση συλλογικού φακέλου-αξιολόγηση αυτού- Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης στους γονείς- Έκθεση ατομικών και ομαδικών εργασιών- Σχολικές γιορτές.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- **Ιούνιο:**

- Τελική αξιολόγηση παιδιών και σχεδίου εργασίας.
- Οδηγίες-συμβουλές από τους νηπιαγωγούς προς τους γονείς για το πώς θα ενισχύσουν θετικά την εικόνα των παιδιών για το δημοτικό σχολείο στο σπίτι κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού

ΜΕΤΑΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

- **Ιούλιο έως Σεπτέμβριο:**
 - Υποστήριξη των παιδιών από τους γονείς στο σπίτι.
- **Σεπτέμβριο έως Δεκέμβριο:**
 - Συμβουλευτική υποστήριξη των παιδιών στο δημοτικό. Οι νηπιαγωγοί στέκονται στο πλευρό των δασκάλων κατά τη διάρκεια των πρώτων μηνών στο δημοτικό σχολείο, προκειμένου να επιλύσουν μαζί ενδεχόμενα προβλήματα.

ΜΕΤΑ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- **Οκτώβριο:** Αξιολόγηση της διαδικασίας μετάβασης της προηγούμενης χρονιάς και τροποποίηση αυτής σύμφωνα με τα δεδομένα
- **Νοέμβριο:** Ανάλυση δεδομένων
- **Δεκέμβριο:** Ερμηνεία αποτελεσμάτων - κοινοποίηση- προτάσεις.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΝΗΠΙΑ

- Κοινή θεματική ενότητα από το βιβλίο γλώσσας Α΄ Δημοτικού, όπως «τα παιχνίδια».
- Κοινή θεματική ενότητα από το βιβλίο Μελέτης Περιβάλλοντος Α΄ Δημοτικού, όπως «πάμε μουσείο;».
- Αυτόνομο σχέδιο εργασίας π.χ. «Το καινούργιο μου σχολείο», «Οι φίλοι μας στο Δημοτικό σχολείο», κ.λπ.
- Απλές δραστηριότητες, όπως μια κοινή γιορτή, μια κοινή επίσκεψη, κλπ.

Χ. ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

- Ολιστική προσέγγιση
- Αναπτυξιακά κατάλληλες δραστηριότητες για όλες τις περιοχές ανάπτυξης του παιδιού
- Οργάνωση υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος
- Διαφοροποιημένη αξιολόγηση
- Συνεργασία με τους γονείς

Χ. ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

- Αναγκαιότητα οικοσυστημικών προσεγγίσεων (προτεραιότητα στον εμπλουτισμό δομών, σχέσεων, ρόλων, τύπων εμπλοκής, και όχι στον εμπλουτισμό υλικού, εσωτερική αξιολόγηση, αυτοαξιολόγηση)
- Οι περίοδοι κρίσης ευνοούν συνεργασίες, αμοιβαία υποστήριξη, ενδοσκόπηση, αναστοχασμό.
- Για να προχωρήσουν οράματα, είναι απαραίτητη η συνειδητοποίηση αντικειμενικών αλλαγών και των ρόλων του εαυτού μέσα σε αυτές.

- Το παιδί έχει εκατό γλώσσες, εκατό χέρια, εκατό σκέψεις, εκατό τρόπους σκέψης, παιχνιδιού, ομιλίας.
- Εκατό, πάντα εκατό τρόπους να ακούει, να θαυμάζει, να αγαπά.
- Εκατό χαρές να τραγουδά και να καταλαβαίνει.
- Εκατό κόσμους να εφευρίσκει, εκατό κόσμους να ονειρεύεται.
- Το παιδί έχει εκατό γλώσσες (και εκατό ακόμη), αλλά του αποστερούν τις ενενήντα εννιά.
- Το σχολείο και ο πολιτισμός διαχωρίζουν το κεφάλι από το σώμα.
- Λένε στο παιδί: να σκέφτεται χωρίς τα χέρια, να τα καταφέρνει χωρίς το κεφάλι, να ακούει και να μη μιλάει, να κατανοεί χωρίς να χαίρεται, να αγαπά και να θαυμάζει μόνο το Πάσχα και τα Χριστούγεννα.
- Λένε στο παιδί να ανακαλύψει τον κόσμο που ήδη υπάρχει, και από τις εκατό κλέβουν τις ενενήντα εννιά.
- Λένε στο παιδί ότι η εργασία και το παιχνίδι, η πραγματικότητα και η φαντασίωση, η επιστήμη και η φαντασία, ο ουρανός και η γη, η λογική και το όνειρο είναι πράγματα που δεν πάνε μαζί.
- Κι έτσι, λένε στο παιδί ότι οι εκατό δεν υπάρχουν.
- Το παιδί λέει: Αποκλείεται. Οι εκατό υπάρχουν!

ΘΥΜΗΣΟΥ!!!

Μετάβαση σημαίνει

ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΧΕΣΕΩΝ

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

